

7. Ишмуратов А.Т. Логико-когнитивный анализ онтологии дискурса / рациональность и семиотика дискурса. Сб. трудов // АНУ Институт Ф-и. – К.: Наук. Думка, 1994. – 257 с.
8. Мороховский А. Н. К проблеме текста / А. Н. Мороховский // Текст и его категориальные признаки : сб. науч. тр. – К. : КПИИЯ, 1989. – С. 5.
9. Приходько А.М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / А.М. Приходько. – Запоріжжя : Прем'єр, 2008. – 322с.
10. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава : Довкілля, 2006. – 716 с.
11. Слышкин Г.Г. Дискурс и концепт (о лингвокультурном подходе к изучению дискурса) / Г.Г. Слышкин // Языковая личность: институциональный и персональный дискурс. – Волгоград : Перемена, 2000. – С. 38–45.
12. Степанов Ю.С. Альтернативный мир, Дискурс, Факт и принцип Причинности / Ю.С. Степанов // Язык и наука конца XX века. Сб. ст. – М. : РГГУ, 1995. – 450с.
13. Сусов И. П. Введение в языкознание : учеб. для студ. лингвист. и филол. спец. / И.П. Сусов. – М. : АСТ : Восток–Запад, 2007. – 379 с.
14. Grice, H.P. Logic and Conversation / H. P. Grice // Syntax and Semantics. – New York etc., 1975. – Vol. 3 : Speech Acts. – P. 41–58.
15. Lewis, D. Convention. A philosophical study / D. Lewis. – Cambridge etc., 1969. 350 p.

Мельник Л. Коммуникативно-прагматические особенности художественного дискурса.

Рассмотрены разные определения дискурса, которые в обобщённом виде позволяют рассматривать дискурс как коммуникативно-прагматический образец речевого поведения в социальной институциональной сфере; дана характеристика связи дискурса, текста и высказывания; приведены характеристики диалогического и монологического дискурсов; очерчены перспективы дальнейших исследований.

Ключевые слова: дискурс, высказывание, текст, коммуникация, коммуникативно-прагматический аспект, диалогический дискурс.

Mel'nyk L. Communicative and Pragmatic Peculiarities of Literary Discourse.

Various definitions of discourse are highlighted in the article; the definitions make it possible to define discourse as a communicative pragmatic pattern of speech behaviour in a particular social institutional sphere; the characteristics of the discourse-text utterance relationships are given; the features of dialogic and monologic discourses are described; the perspectives of further research are outlined.

Key words: discourse, utterance, text, communication, communicative-pragmatic aspect, dialogic discourse.

Оксана Ніколаєнко
(Київ)

УДК 811'42: 811.124'02

**ПРАГМАТИЧНІ ЦІЛІ ПРЕДСТАВНИКІВ ОРАТОРСЬКОГО
ДИСКУРСУ РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО РИМУ**

Стаття присвячена дослідженню прагматичних цілей представників ораторського дискурсу республіканського Риму, виокремленню мовленнєвих актів, що реалізують певні цілі, їх кількісному співвідношенню та визначенню стратегій, зумовлених комунікативними намірами мовців.

Ключові слова: дискурс, мовленнєвий акт, прагматична ціль, комунікативна стратегія.

Комунікативне призначення мовної одиниці, особливості використання її мовцем, її співвіднесеність із поведінкою та діяльністю адресанта й адресата в конкретній ситуації спілкування вивчається в межах прагматичного аспекту лінгвістичних досліджень.

Прагматика – міжнаукова галузь знань, що вивчає соціокультурні, ситуативно-поведінкові, статусні, психологічні, когнітивні й мовні чинники комунікативної взаємодії

суб'єктів [20, с. 484]. Дослідження будь-якого дискурсу, в тому числі й ораторського, неможливе без урахування прагматичних аспектів. Адже прагматичний підхід значною мірою відповідає потребам дослідників і мовців, оскільки він висуває на перший план відношення “повідомлення–адресат”, що забезпечує цільову завершеність процесу комунікації.

Метою статті є розкриття прагматики функціонально-стилістичних характеристик текстів ораторського дискурсу, що сформувались у певних історико-культурних умовах, а саме встановлення прагматичних цілей та стратегій ораторів республіканського Риму.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань: 1) розглянути сучасні підходи до дослідження прагматичних аспектів комунікації; 2) виділити відображені у тексті промов прагматичні цілі ораторів республіканського Риму та встановити їх кількісне співвідношення; 3) виокремити основні стратегії, використовувані ораторами у промовах для досягнення своєї прагматичної мети.

Дослідженню прагматичних аспектів комунікації присвячено праці Ф. Бацевича, В. Богданова, Т. ван Дейка, Ю. Караулова, А. Леонтьєва, Л. Мінкіна, Ч. Морріса, Т. Пешкової, Г. Почепцова, Т. Радзієвської, Дж. Серля [1; 3; 4; 8; 11; 13; 14; 16; 17; 18; 21].

Одним із джерел сучасної прагматики стала теорія мовленнєвих актів. Слідом за І.С. Шевченко, І.Р. Корольовим, мовленнєвий акт вважаємо мінімальною одиницею дискурсу [22, с. 113; 9, с. 38]. Для нас мовленнєвий акт – одиниця спілкування, висловлювання адресанта, здійснене в межах конкретної прагматичної ситуації, “орієнтоване на адресата і його реакцію” [19, с. 55]. Засновником теорії мовленнєвих актів був філософ і логік Дж. Остін, представник неопозитивізму. У книзі “How to do things with words” (1962) він виклав основні постулати теорії мовленнєвих актів [15, с. 25]. У концепції Дж. Остіна цілісність мовленнєвого акту забезпечується трьома операціями, групами дій: 1) локуцією – побудовою фонетично і граматично правильного висловлювання певної мови з певним смислом і референцією [2, с. 348]; 2) іллокуцією – втіленням у висловлюванні, породжуваному у процесі мовленнєвого акту, певної комунікативної інтенції, комунікативної мети, що надає висловлюванню конкретної спрямованості [2, с. 343]; 3) перлокуцією – наслідками впливу іллокутивного акту на конкретного адресата чи аудиторію [2, с. 351]. Як зазначає В. Дем'янков, “...така потрійна дія поширює інтерпретативну граматику мови, оскільки враховується та обставина, що розуміння речення виходить за межі буквального значення, самого вираження і намірів, що подаються з його допомогою” [5, с. 287–288]. Прагматичні цілі дискурсу підпорядковуються комунікативній меті висловлювання. Комунікативна мета – запланований адресантом стратегічний результат, на який скероване спілкування [2, с. 348].

Матеріал для написання статті склали зразки мовленнєвих актів ораторського дискурсу в кількості 404 одиниці.

Оскільки прагматичний зміст дискурсу складають передусім іллокутивний та цільовий компоненти, то класифікація прагматичних цілей ораторського дискурсу може базуватись на поєднанні цих складових, які й визначають прагматичні наміри мовців. Отже, **завдання** досліджуваного типу дискурсу такі:

- зафіксувати відповідальність мовця за певне повідомлення, співвідносячи його за шкалою “істинність–хибність”; за допомогою ствердження чи повідомлення фактів викликати в реципієнта психологічний стан упевненості в реальності того, про що говориться;

- спонукати адресата до дії, до зміни поглядів у вигляді, наказів, порад.

Ця прагматична мета реалізується в директивах, які можуть бути представленими як у вигляді побажання, спонукання до дії, прохання, переконання в необхідності, так і у прямому заклик, наполяганні або агітації: “*cogitate, quantum nos inter nos privatim cautius facimus nam unusquisque nostrum, si, quis advorsus rem suam quid fieri arbitrantur, summa vi contra nititur, ne advorsus eam fiat, quod illi tamen perpessi*” [23, р. 192] – *подумайте, наскільки ми для себе робимо безпечніше, бо, здається, що кожен з нас, якщо проти його справи щось ведеться,*

усією силою цьому опирається, щоб проти нього нічого не чинилось. Однак ці таке терплять (M. Cato “De Rhodiensibus”) (прохання);

“*Jussi caudicem proferri, ubi mea oratio scripta erat de ea re, quod sponsionem feceram cum M. Cornelio*” [23, p. 197] – я наказую, щоб дістали навощені таблички, де записана моя промова про ту справу, що я уклав спонсію з М. Корнелієм (M. Cato “De sumptu suo”) (наказ);

“*Audite sultis milites, si quis vestrum in bello superfuerit, si quis non invenerit pecuniam, egebit*” [23, p. 208] – послухайте, воїни, якщо ви хочете, якби хтось з вас вцілів на війні, якщо хтось не отримав гроші, нехай обходиться (M. Cato “Pro L. Caesetio”) (порада);

“*Si nanciam populi desiderium, conprobabo rei publicae commoda*” [24, p. 133] – якщо я випадково отримаю схвалення народу, я принесу користь державі (G. Gracchus “Oratio pro se”) (агітація);

“*Eripite nos ex miseriis, eripite ex faucibus eorum, quorum crudelitas nostro sanguine non potest expleri*” [24, p. 171]. – порятуйте, але не з нещастя, порятуйте з його глотки, його жорстокість не може насичитись нашою кров’ю (Q. Caecilius Metellus Numidicus “Suasio Legis Serviliae”) (молитва).

Директиви становлять 14,4 % (58 МА) від усіх мовленнєвих актів досліджуваного дискурсу і виконують функцію покладання на адресанта певних зобов’язань. Комісиви дозволяють мовцю давати обіцянки, гарантії, роблячи його відповідальним за їхнє виконання в очах адресата: “*nunquam fore credidi, iudices, ut, reo Scauro, ne quid in eius iudicio gratia valeret, precarer*” [25, p. 183] – тепер, я буду вірити, а ти – судитимеш, я молитиму, щоб винуватцю Скавру нічого не минулося під його сильною владою (C. Asinius Pollio “Oratio pro M. Aemilio Scauro”).

Комісиви у промовах складають 3,8 % (16 МА) від загальної кількості мовленнєвих актів і слугують для передачі психологічного стану мовця, його почуттів, переконань, ставлення до того чи іншого явища. У експресивах емоційний стан адресанта відбивається більш рельєфно, порівняно з іншими прагматичними типами мовленнєвих актів, і відрізняється особливою виразністю [9, с. 118]. Експресиви дають можливість інтимізації дискурсу, їх мета – підтвердити істинність судження: “*quod bonum faustumque sit tibi domique tuae, Caesar Auguste! Sic enim nos perpetuam felicitatem rei publicae et laeta huic precari existimamus: senatus te consentiens cum populo Romano consalutat patriae patrum*” [25, p. 193] – що доброго і благоприємного є для тебе і для твого будинку, Цезарю Августе! Так ми вважаємо, що цим ми водночас вимолюємо вічні щастя і добробут державі: сенат, разом з римським народом, вітає тебе, батька Батьківщини! (M. Valerius Messalla Corvinus “Oratio ad Augustum”).

Експресиви становлять 2,5 % (10 МА) у текстах ораторського дискурсу і виражають внесення змін до стану справ у світі шляхом установлення відповідності між змістом висловлювання і реальністю: “*ita si ab annis septemdecim ad senectutem semper vos aetatem team honoribus vestris anteistis, ego vestros honores rebus gerendis praecessi*” [26, p. 8] – так, якби ви за сімнадцять років до старості завжди вашими почеснями попереджали мій вік, то і я попереджав би ваші почесні управляючи справами (P. Scipio Africanus major “Oratio adversus M. Naevium tribunatum plebis”).

Декларативи складають 5,2 % (21 МА) і виконують функцію винесення вироків схвалення чи несхвалення, виправдання чи засудження. Таку мету переслідують вердиктиви: “*vinum redemisti, praedia pro vini quadrantalibus sexaginta in publicum dedisti, vinum non dedisti*” [23, p. 182] – ти викупив вино, за шістдесят кубів вина ти віддав у державну скарбницю помістя, але вино не віддав (M. Cato “Contra Oppium”).

Вердиктиви становлять 5,7 % (23) мовленнєвих актів і слугують для вираження спонукання адресата до практичного обмірковування, до власного осмислення проблеми, формування особистої точки зору. Таке прагматичне завдання часто реалізують шляхом постановки запитань, на які не дається відповідь (інтеррогативи) [21, с. 170–185]: “*an tu cum omnem auctoritatem universi ordinis pro pignore putaris eamque in conspectu populi Romani consideris, me his existimas pignoribus terreri?*” [26, p. 178] – чи ти вважаєш закладеним

майном права всього мого стану і урізаєш їх перед лицем римського народу? Ти думаєш налякати мене цією заставою? (L. Crassus “Oratio in senatu”).

Проте слід зазначити, що ораторський дискурс не обмежується однією прагматичною ціллю. Зазвичай мовленнєві акти передають декілька намірів мовця, один із яких – головний, а інші – другорядні. Така “іллокутивна ієрархія інтенційних ланок спрямована на їхнє прагматичне зчеплення в іллокутивне ціле” [6, с. 60], яке реалізує прагматично-функціональне спрямування всього дискурсу.

Комунікативні наміри мовця зумовлюють стратегію мовленнєвого спілкування (комунікативну стратегію) – оптимальну реалізацію інтенцій мовця щодо досягнення мети спілкування, тобто контроль і вибір дієвих ходів спілкування і гнучку їх видозміну в конкретній ситуації [1, с. 133]. Такий підхід пов’язаний з усвідомленням стратегії в ракурсі реалізації інтенції адресанта і найбільш доцільний при вивченні текстів ораторського дискурсу.

Комунікативна стратегія охоплює: 1) вибір глобального комунікативного наміру, 2) відбір компонентів семантики речення й екстралінгвальної конституції, які відповідають модифікаційним комунікативним значенням, 3) визначення обсягу інформації, який припадає на одну тему, одну рему тощо, 4) встановлення співвідношень квантів інформації про ситуацію зі станами свідомості співбесідників і чинником емпатії, 5) визначення порядку комунікативних складових, 6) налаштування комунікативної структури висловлювання на певний комунікативний режим, стиль і жанр. Стратегічний напрямок впливу обирається автором залежно від способів переконання – прямого чи непрямого; перший передбачає когнітивну реакцію адресата, другий же розрахований на апеляцію не стільки до розуму, скільки до емоцій [12, с. 313].

Стратегії пов’язані з певним “вибором” засобів досягнення комунікативних цілей. Зазвичай до стратегій звертаються тоді, коли послідовність мовленнєвих дій стає складною, а також у тих випадках, коли проміжні етапи комунікації неможливо запланувати заздалегідь, наприклад, у зв’язку з відсутністю інформації [9, с. 55].

Комунікативні стратегії ораторів досліджуваного дискурсу зумовлені глобальною метою промов – донести інформацію до слухачів, вплинути на їхній думки, вчинки, переконати у правильності чи хибності вчиненого. Такі наміри мовців реалізуються за допомогою стратегії інформування, стратегії підкреслення компетентності, авторитетності автора, стратегії вираження негативного чи позитивного ставлення до зображуваного, стратегії привернення уваги слухачів, стратегії заклику аудиторії до певних дій, стратегії позитивної самопрезентації та негативної презентації інших, стратегії створення контрасту, стратегії включення опонента в бесіду, стратегії формування розкритої точки зору. Усі ці комунікативні стратегії застосовуються з метою маніпулятивного впливу на свідомість адресата. Маніпуляція – це “вид психологічного впливу, здійснення якого призводить до прихованого виникнення в іншої людини намірів, які не збігаються із існуючими бажаннями” [7, с. 59].

Отже, ми з’ясували, що прагматичний зміст ораторського дискурсу складають іллокутивний та цільовий компоненти і класифікація прагматичних інтенцій мовців досліджуваного періоду базується на поєднанні цих складових. Нами виділено такі прагматичні цілі ораторів республіканського Риму: репрезентативи (58,7 % – 237 МА), директиви (14,4 % – 58 МА), комісиви (3,8 % – 16 МА), експресиви (2,5 % – 10 МА), декларативи (5,2 % – 21 МА), вердикти ви (5,7 % – 23 МА), інтеррогативи (9,7 % – 39 МА).

Наміри мовців зумовлюють стратегії мовленнєвого спілкування. Для досягнення своєї мети представники ораторського дискурсу використовували такі мовленнєві стратегії: інформування, підкреслення компетентності, авторитетності автора, вираження негативного чи позитивного ставлення до зображуваного, привернення уваги слухачів, заклику аудиторії до певних дій, позитивної самопрезентації та негативної презентації інших, створення контрасту, включення опонента у бесіду та стратегії формування розкритої точки зору. У подальших наукових розвідках перспективним є з’ясування засобів реалізації мовленнєвих стратегій ораторського дискурсу на морфологічному, синтаксичному, та лексичному мовних рівнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики: монографія / Флорій Бацевич. – Львів : ПАІС, 2010. – 336 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики / Флорій Бацевич. – К., 2004. – 342 с.
3. Богданов В. В. Речевое общение: прагматические и семантические аспекты / В. В. Богданов. – Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1990. – 278 с.
4. Дейк Т. И. ван. Стратегии понимания связного текста / Т. И. ван Дейк, В. Кинч // Новое в зарубежной лингвистике. – М., 1988. – Вып. XXIII. – С. 153–211.
5. Демьянков В. З. Доминирующие лингвистические теории в конце XX века / В. З. Демьянков // Язык и наука конца XX века / под ред. Ю. С. Степанова. – М. : Институт языкознания РАН: Издательский центр Российского государственного гуманитарного ун-та, 1995. – С. 239–320.
6. Дискурс іноземномовної комунікації: [колективна монографія]. – Львів: Вид-во Львів нац. ун-ту ім. І. Франка, 2001. – 495 с.
7. Доценко Е. Л. Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита. / Е. Л. Доценко. — М. : Речь, 2003. — 304 с.
8. Караулов Ю. Н. От грамматики текста к когнитивной структуре дискурса / Ю. Н. Караулов // Язык. Познание. Коммуникация. – М. : Прогресс, 1989. – С. 5–11.
9. Корольов І. Р. Комунікативна ситуація виправдання: прагматичний та лінгвокультурний виміри : монографія / І. Р. Корольов. – К. : ВПЦ "Київський ун-т", 2009. – 223 с.
10. Костомаров В. Г. Субъективная модальность как начало дискурсии / В. Г. Костомаров, Н.Д. Бурвикова // Международная юбилейная сессия, посвященная 100-летию со дня рождения академика В. В. Виноградова : тезисы докл. – М., 1995. – С. 238–240.
11. Леонтьев А. А. Психолингвистические единицы и порождение речевого высказывания / А. А. Леонтьев. – М. : Наука, 1969. – 307 с.
12. Майерс Д. Социальная психология / Д. Майерс; пер. с англ. В. Гаврилова и др. – СПб. : Питер, 1998. – 682 с.
13. Минкин Л. М. Некоторые вопросы теории языка и речи / Л. М. Минкин // Вісник КЛУ. Серія "Філологія". – К. : КДЛУ, 2000. – Т. 3. – № 2. – С. 15–25.
14. Моррис Ч. У. Семиотика / Ч. У. Моррис // Значение и означивание. – М. : Высш. шк., 1983. – С. 118–132.
15. Остин Дж. Л. Слово как действие / Дж. Л. Остин // Новое в зарубежной лингвистике. Теория речевых актов. – М. : Прогресс, 1986. – Вып. 17. – С. 22–129.
16. Пешкова Т. В. Прагмалінгвістичні аспекти літературно-критичної статті сучасної німецької публіцистики: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спеціальність 10.02.04 "Германські мови" / Т. В. Пешкова. – К., 2003. – 18 с.
17. Почепцов Г. Г. Коммуникативные аспекты семантики / Г. Г. Почепцов. – К. : Высш. шк., 1987. – 320 с.
18. Радзівєвська Т. В. Комунікативно-прагматичні аспекти текстотворення : автореферат дис. на здобуття наук. ступеня докт. філол. наук : спеціальність 10.02.15 "Загальне мовознавство" / Т. В. Радзівєвська. – К., 1999. – 33 с.
19. Селиванова Е. А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации : монографическое учебное пособие / Е. А. Селиванова. – К. : Брама; Изд-во Вовчок О. Ю., 2004. – 336 с.
20. Селіванова О. А. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія / О. А. Селіванова. – Полтава : Довкілля, 2006. – 716 с.
21. Серль Дж. Р. Классификация иллокутивных актов / Дж. Р. Серль // Новое в зарубежной лингвистике. – М. : Прогресс, 1989. – Вып. 17. Теория речевых актов. – С. 170–194.
22. Шевченко І. С. Когнітивно – прагматичні дослідження дискурсу / І. С. Шевченко // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен: [колективна монографія]. – Х. : Константа, 2005. – С. 105–118.
23. Malkovati H. Oratorum Romanorum fragmenta : in 3 vol. / H. Malkovati – Vol. I. – Torino, 1930. – 345 p.
24. Malkovati H. Oratorum Romanorum fragmenta : in 3 vol. / H. Malkovati – Vol. II. – Torino, 1930. – 219 p.
25. Malkovati H. Oratorum Romanorum fragmenta : in 3 vol. / H. Malkovati – Vol. III. – Torino, 1930. – 249 p.
26. Mayer H. Oratorum romanorum fragmenta / H. Mayer. – ed. 2. – Zurich, 1842. – 647 p.

Николаенко О. Прагматические цели представителей ораторского дискурса республиканского Рима.

Статья посвящена исследованию прагматических целей представителей ораторского дискурса республиканского Рима, выделению речевых актов, реализующих определенные цели, их

количественному соотношению и определению стратегий, обусловленных коммуникативными намерениями вещателей.

Ключевые слова: дискурс, речевого акт, прагматичная цель, коммуникативная стратегия.

Nikolaenko O. Pragmatic Goals of Oratory Discourse of Republican Rome Representatives.

The article is devoted to the study of pragmatic goals representatives of oratory discourse of Republican Rome, the allocation of speech acts, implementing certain goals, their quantitative ratio and the definition of strategies, caused by the communicative intentions of the broadcasters.

Key words: discourse, speech act, pragmatic goal, communicative strategy.

Оксана Щенка
(Маріуполь)

УДК 81'366

ПРАГМАТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ГАЗЕТНИХ ЗАГОЛОВКІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

У статті подано аналіз засобів прагматичної організації газетних заголовків сучасної української преси, виявлено ступінь репрезентації досліджуваних прагматичних маркерів, окреслено перлокутивний ефект прагма-заголовків.

Ключові слова: газетний заголовок, прагматичні маркери, перлокутивний ефект.

Постановка проблеми. Мова українських засобів масової інформації на початку ХХІ століття зазнала істотних змін, що зумовило підвищений інтерес до її різновекторного вивчення (А. Загнітко, Ю. Карпенко, Н. Кожина, Л. Ставицька, А. Мойсієнко та ін.). Як відомо, ЗМІ активно реагують на суспільні процеси, відтак мають великий вплив на громадську свідомість, охоплюючи найширші аудиторії і формуючи суспільну думку.

Аналіз попередніх досліджень. У дослідженнях останніх років особливої уваги набувають питання статусу, типізації та класифікації заголовків мас-медіа, їхньої структури, синтаксичної природи, функціонального розвитку, семантики, стилю (І. Арнольд, О. Бессонов, З. Блисковський, Л. Грицюк, Є. Джанджакова, В. Ільченко, С. Суворов, Є. Толкачов, Л. Коробова, В. Костомаров, О. Кулаков, Е. Лазарева, І. Лисакова, А. Попов, Є. Сибіренко-Ставроянні, Г. Солганик та ін.). Водночас прагматичний аспект вивчення специфіки газетного заголовка, його маніпулятивного впливу залишається одним з малодосліджених. Саме це засвідчує **актуальність** заявленої проблеми.

Метою статті є дослідження засобів актуалізації прагматичної організації заголовків сучасних газетних текстів. Мета зумовлює необхідність розв'язання таких **завдань**: 1) дослідити стан вивчення прагматичного аспекту заголовків українських газетних текстів; 2) здійснити вибірку прагматично маркованих медіа-назв; 3) проаналізувати засоби реалізації прагматичної функції газетних заголовків.

Об'єктом нашого дослідження є сучасні українські періодичні видання («Україна молода», «Голос України», «Дзеркало тижня. Україна», «Демократична Україна», «Українське слово», «За вільну Україну», «Молодь України»). **Предмет** дослідження – заголовки сучасних українських ЗМІ.

Виклад основного матеріалу. Заголовок – це постійний, незмінний, найважливіший компонент газети, це перше слово, з яким автор звертається до читача, це кодифікатор змісту статті. Науковці подають різні варіанти тлумачення поняття «заголовок». Так, Г. Солганик визначає заголовок як організовану мікросистему, що здатна передавати велику кількість інформації в невеликому обсязі мовного матеріалу [18, с. 93]. Д. Прилюк дає образну дефініцію, називаючи заголовок «квінтесенцією ідеї твору або запрошенням до розмови» [16, с. 224]. За В. Івановим, заголовок – це «концентроване відображення головної ідеї твору, головної думки автора, але відображення лаконічне, максимально стисле, чітке, конкретне»